

Byla C-199/19**Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį****Gavimo data:**

2019 m. vasario 27 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi (Lenkija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2019 m. sausio 24 d.

Ieškovė pagrindinėje byloje ir atsakovė byloje dėl priešieškinių:

RL sp. z o.o.

Atsakovas pagrindinėje byloje ir ieškovas byloje dėl priešieškinių:

J. M.

Pagrindinės bylos dalykas

Šalys iš esmės ginčijasi dėl galimybės jų sudarytą nuomos sutartį pripažinti komerciniu sandoriu, kaip tai suprantama pagal 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2011/7/ES dėl kovos su pavėluotu mokėjimu, atliekamu pagal komercinius sandorius, ir *Ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych* (2013 m. kovo 8 d. Įstatymas dėl komerciniuose sandoriuose numatytų mokėjimo terminų (toliau – 2013 m. Įstatymas)). Nuomos sutarties pripažinimas komerciniu sandoriu, kaip tai suprantama pagal minėtą direktyvą ir įstatymą, yra nurodyto įstatymo taikymo nagrinėjamai sutarčiai ir kreditoriaus teisės (pagal ieškovės reikalavimą) į minėtoje direktyvoje, kuri buvo perkelta į Lenkijos teisę minėtu įstatymu, nustatyto dydžio palūkanas ir išieškojimo išlaidų kompensavimą pagal šioje direktyvoje nustatytus reikalavimus pripažinimo sąlyga. Priešingu atveju kreditoriaus reikalavimą sumokėti palūkanas ir kompensuoti išlaidas pagal atsakovo reikalavimą reikėtų pripažinti piktnaudžiavimu pagrindine teise, kaip tai suprantama pagal Civilinio kodekso 5 straipsnį.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Siekdamas pateikti Direktyvą 2011/7 atitinkantį 2013 m. Įstatymo nuostatų išaiškinimą, prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas ketina iš esmės nustatyti sąvokų „komercinis sandoris“ ir „mokėjimo dalimis grafikas“ taikymo sritį remiantis Direktyva 2011/7. Pirmuoju atveju jis siekia išsiaiškinti, ar į šios direktyvos ir Lenkijos 2013 m. Įstatymo taikymo sritį patenka sutartys, pagal kurias teikiama paslauga yra atlygintinas daiktų suteikimas laikinai naudotis (pvz., nuomos arba panaudos sutartis), t. y. ar šios sutartys yra komerciniai sandoriai, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2011/7 2 straipsnio 1 dalį ir 2013 m. Įstatymo 4 straipsnio 1 dalį. Antruoju atveju ir tik jeigu į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai, siekiama išsiaiškinti, ar susitarimas, kad skolininkas periodiškai vykdytų piniginę prievolę, taip pat ir tuo atveju, kai sudaroma neterminuota sutartis, prilygsta šalių sudarytam komerciniam sandoriui, kuriame susitarta dėl mokėjimo dalimis grafiko, kaip tai suprantama pagal direktyvos 5 straipsnį ir 2013 m. Įstatymo 11 straipsnio 1 dalį.

Prejudiciniai klausimai

1. Ar 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/2011/ES dėl kovos su pavėluotu mokėjimu, atliekamu pagal komercinius sandorius (OL L 48, 2011, p. 1) 2 straipsnio 1 dalis, į Lenkijos teisės sistemą perkelta 2013 m. kovo 8 d. Įstatymo dėl komerciniuose sandoriuose numatytų mokėjimo terminų (suvestinė redakcija 2019 m. *Dziennik Ustaw*, 118 pozicija) 4 straipsnio 1 dalimi, turi būti aiškinama taip, kad sandoriais dėl atlygintino prekių tiekimo ar paslaugų teikimo (komerciniais sandoriais) taip pat turi būti pripažįstamos sutartys, pagal kurias teikiama paslauga yra atlygintinas daiktų perdavimas laikinai naudotis (pvz., nuomos sutartys)?
2. Jeigu į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai, ar minėtos direktyvos 5 straipsnis, į Lenkijos teisės sistemą perkeltas Įstatymo dėl komerciniuose sandoriuose numatytų mokėjimo terminų 11 straipsnio 1 dalimi, turi būti aiškinamas taip, kad komercinio sandorio šalių susitarimu dėl mokėjimo dalimis grafiko taip pat reikia laikyti susitarimą dėl to, kad skolininkas periodiškai mokės piniginių mokėjimą, taip pat ir tuo atveju, jei būtų sudaroma neterminuota sutartis?

Nurodomos Sąjungos teisės nuostatos

2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/7/ES dėl kovos su pavėluotu mokėjimu, atliekamu pagal komercinius sandorius (OL L 48, 2011, p. 1): 2, 3, 11, 22 konstatuojamosios dalys; 2 straipsnio 1 punktas, 5 straipsnis (toliau – „Direktyva 2011/7“ arba „direktyva“)

Nurodomos nacionalinės teisės nuostatos

Ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (2013 m. kovo 8 d. Įstatymas dėl mokėjimo terminų komerciniuose sandoriuose, suvestinė redakcija 2019 m. Dz. U., 118 pozicija) – 4 straipsnio 1 punktas [perkelta direktyvos 2 straipsnio 1 dalis], 7 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktai, 10 straipsnio 1 ir 3 dalys, 11 straipsnio 1 dalis [perkeltas direktyvos 5 straipsnio pirmas sakiny], 2 punkto 1 ir 2 papunkčiai

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (1964 m. balandžio 23 d. Įstatymas – Civilinis kodeksas (suvestinė redakcija 2018 m. Dz. U., 1025 pozicija) – 5 straipsnis.

Trumpas bylos aplinkybių ir proceso pristatymas

- 1 2018 m. balandžio 10 d. ieškovė RL, ribotos atsakomybės bendrovė, kurios buveinė yra Ł. (Lenkijos teisės reglamentuojama bendrovė) pareiškė (pagrindinį) ieškinį *Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi* (Lodžės miesto apylinkės teismas) Lenkijoje gyvenančiam atsakovui J.M., reikalaudama sumokėti 1 767,30 PLN sumą ir įstatyme nustatytas palūkanas už vėlavimą atsiskaityti pagal komercinius sandorius, skaičiuojamas nuo ieškinio pareiškimo dienos iki sumokėjimo dienos.
- 2 Ieškinyje nurodoma, kad šalys buvo sudariusios nuomos sutartį, pagal kurią ieškovė, kaip nuomotoja, perdavė atsakovui, kaip nuomininkui, naudoti komercines patalpas, esančias Lodžėje, o atsakovas privalėjo mokėti nuomos mokestį ir apmokėti eksploatavimo išlaidas, kurios prilygo ieškovės patiriamoms pastato išlaikymo išlaidoms.
- 3 Neterminuota sutartis buvo sudaryta 2015 m. sausio 15 d. Atsakovas įsipareigojo iš anksto, iki kiekvieno mėnesio 10 dienos, kas mėnesį mokėti nustatyto dydžio nuomos mokestį. Į sąskaitą už nuomą taip pat turėjo būti įtraukiamos nuomos sutartyje numatyto dydžio eksploatavimo išlaidos. Pagal nuomos sutartyje numatytą pareigą atsakovas sumokėjo ieškovei 984 PLN dydžio užstatą sandoriui užtikrinti.
- 4 Ieškovė nurodė, kad nuo 2015 m. rugsėjo mėn. iki 2017 m. gruodžio mėn. ieškovas pavėluotai apmokėjo 16 PVM sąskaitų faktūrų, kurias ieškovė išrašė už nuomą, ir eksploatavimo išlaidas už 16 atsiskaitymo laikotarpių. Atsižvelgdama į tai, ieškovė, remdamasi 2013 m. Įstatymo 10 straipsnyje numatyta išieškojimo išlaidų kompensacija, pateikė atsakovui įsiskolinimą patvirtinantį dokumentą iš viso 2 751,30 PLN sumai, kuri atitiko 40 EUR sumą (16 kartų padauginus iš Lenkijos zlotų). Ieškovė taip pat atliko jai priklausančių sumų (2 751,30 PLN) ir atsakovo sumokėto 984 PLN užsąskaitą tarpusąskaitą. Po šios sumos išskaitymo savitarpio reikalavimai buvo įvykdyti 984 PLN suma, o tai, jeigu pagrįsta, reiškia, kad atsakovas nebeteko teisės reikalauti grąžinti užstatą. Remdamasi šia prielaida,

ieškovė reikalauja sumokėti likusią po užstato išskaičiavimo sumą – 1 767,30 PLN.

- 5 Byloje dėl mokėjimo reikalavimo priimtame mokėjimo įsakyme buvo patenkintas visas pagrindinėje byloje pateiktas reikalavimas.
- 6 Atsakovas pateikė prieštaravimą dėl minėto mokėjimo įsakymo, ginčydamas visą įsakymą, todėl įsakymas neteko galios. Atsakovas reikalauja atmesti visą ieškinį. Kartu su prieštaravimu atsakovas pareiškė priešieškinį ieškovei dėl užstato, sumokėto siekiant užtikrinti šalių sudarytą nuomos sutartį, grąžinimo ir 984 PLN sumos sumokėjimo kartu su įstatyme nustatytais palūkanomis už vėlavimą, skaičiuojant nuo 2018 m. vasario 16 d. iki sumokėjimo dienos.
- 7 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas, kuris turi priimti sprendimą dėl prieštaravimo ir priešieškinių, pateikė prašymą priimti prejudicinį sprendimą.

Pagrindiniai bylos šalių argumentai nacionaliniame teisme

- 8 Ieškovės nuomone, nuomos sutartis, kurią ji sudarė su atsakovu, yra komercinis sandoris, kaip tai suprantama pagal direktyvą ir Lenkijos teisės aktų nuostatas, kuriomis ji perkeliama į nacionalinę teisę, nes ją reikia pripažinti paslaugų teikimu už atlygį (o tai yra viena iš dviejų galimybių, numatytų direktyvoje ir ją perkeliančiame įstatyme pateiktoje komercinio sandorio sąvokos apibrėžtyje). Remdamasi šia aplinkybe, ji teigia, kad prie nesumokėtos skolos už nuomą galima priskaičiuoti įstatyme numatytas palūkanas, apie kurias kalbama 2013 m. Įstatymo 7 straipsnio 1 dalyje ir 11 straipsnio 2 dalies 1 punkte, taip pat nurodo teisę reikalauti išieškojimo išlaidų kompensacijos, apie kurią kalbama 2013 m. Įstatymo 10 straipsnyje.
- 9 Atsakovas, be kita ko, tvirtino, kad nepavėlavo sumokėti sumų pagal kelias iš ieškovės ieškinyje nurodytų PVM sąskaitų faktūrų, kaltino ieškovę piktnaudžiaujant pagrindine teise, siejant su jos pateiktu reikalavimu sumokėti išieškojimo išlaidas dėl vėlavimo kelias dienas sumokėti sumas pagal likusias PVM sąskaitas faktūras ir pateikė plačiausią kaltinimą dėl esmės (kuris turėjo būti pagrindas atmesti visą pagrindinį ieškinį ir taip pat patenkinti visą priešieškinį), susijusį su tuo, kad vertinant šalių sudarytą nuomos sutartį nėra galimybės taikyti 2013 m. Įstatymą, kurio nuostatomis remdamasi, ieškovė (atsakovė byloje dėl priešieškinių) pirmiausia reikalavo sumokėti 2 751,30 PLN sumą. Atsakovas tvirtina, kad nuomos sutartis nėra komercinis sandoris, kaip tai suprantama pagal minėtą įstatymą, nes, priešingai, nei teigia ieškovė, tai yra ne paslaugų teikimo sutartis, bet laikino daiktų naudojimo sutartis, nepatenkanti į direktyvos ir 2013 m. Įstatymo taikymo sritį.

Trumpi prašymo priimti prejudicinį sprendimą motyvai

- 10 Kalbant apie pirmąjį prejudicinį klausimą pažymėtina, kad Direktyvoje 2011/7 „komerciniai sandoriai“ apibrėžiami kaip „įmonių sandoriai <...> kurių pagrindu už atlygį turi būti perduotos prekės arba suteiktos paslaugos“. Vis dėlto direktyvoje tam tikros sąvokos neapibrėžtos. Jos taip pat neapibrėžtos 2013 m. Įstatyme.
- 11 Lenkijos civilinėje teisėje nėra dichotominio sutarčių skirstymo į prekių tiekimo ir paslaugų teikimo sutartis. Lenkijos civilinėje teisėje sutartys skirstomos į sutartis, reglamentuojančias: teisių perdavimą, daiktų naudojimą, paslaugų teikimą ir kreditinius santykius. Dėl šios priežasties Lenkijos civilinės teisės doktrinoje dalykinė sąvoka „komercinis sandoris“ taikymo sritis suprantama nevienodai.
- 12 Visuotinai pripažįstama, kad prekių tiekimu, apie kurį kalbama 2013 m. Įstatymo 4 straipsnio 1 punkte, nereikia laikyti tiekimo sutarties, reglamentuotos Civilinio kodekso 605 straipsnyje, grindžiamos tiekėjo įsipareigojimu tiekti daiktus, kurių nurodyta tik rūšis, ir tiekti juos dalimis arba periodiškai, ir gavėjo įsipareigojimu priimti šiuos daiktus bei sumokėti už juos tam tikrą kainą, nes prekių tiekimas turėtų būti suprantamas kaip bet kuri sutartis, pagal kurią pereina prekių nuosavybės arba valdymo teisė (t. y. pirkimo-pardavimo sutartis, tiekimo sutartis, rangos sutartis). Taigi yra svarbus ekonominis aspektas, o ne Civilinio kodekso ir 2013 m. Įstatymo terminologijos sutapimai. Kadangi Civiliniame kodekse prekių sąvoka apima ne vien daiktus, pateikiamas „prekių tiekimo“ aiškinimas, dalies teisės teoretikų nuomone, leidžia į šią sąvoką įtraukti ir sutartis, kurias apibūdinančios paslaugos dalykas yra daiktai, ir intelektinės nuosavybės teisės. Visgi į taip suprantamą įstatymo taikymo sritį neįeina nuomos arba lizingo sutartys. Bendrai suprantamas tiekimas neapima „prekių“ suteikimo laikinai naudotis.
- 13 Paslaugų teikimo sampratos ribos nekelia abejonių, nes, kaip minėta, civilinėje teisėje išskiriama grupė sutarčių, reglamentuojančių paslaugų teikimą, ir prie šių sutarčių pagal 2013 m. Įstatymą priskiriamos ne tik tos sutartys, pagal kurias ypatinga reikšmė tenka rūpestingam veikimui (paslaugų teikimo sutartys *sensu stricto*, pvz., pavedimo sutartis), bet ir sutartys, pagal kurias yra svarbus rezultatas (paslaugų teikimo sutartys *sensu largo*, pvz., rangos sutartis). Vis dėlto, net ir aiškinant „paslaugų teikimą“ plačiausia pažodine prasme, šiai sutarčių kategorijai neįmanoma priskirti sutarčių, pagal kurias teikiama paslauga yra atlygintinas perdavimas laikinai naudotis daiktais (pvz., nuomos sutartis arba lizingo sutartis).
- 14 Dalis teisės teoretikų vis dėlto nurodo, kad 2013 m. Įstatyme ir *Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług* (2004 m. kovo 11 d. Prekių ir paslaugų mokesčio įstatymas) (suvestinė redakcija 2018 m. Dz. U., 2174 pozicija) vartojamos sąvokos „atlygintinas prekių tiekimas“ ir „atlygintinas paslaugų teikimas“ yra panašios. Pagal Prekių ir paslaugų mokesčio įstatymą prekėmis laikomi daiktai ir jų dalys, taip pat visų rūšių energija (2 straipsnio 6 punktas),

prekių tiekimu laikoma teisės valdyti daiktus kaip savininkui perdavimas (7 straipsnio 1 dalis), o paslaugų teikimu laikoma kiekviena paslauga fiziniam asmeniui, juridiniam asmeniui arba organizaciniam vienetui, neturinčiam teisinio subjektiškumo, kuri nelaikoma prekių tiekimu, kaip tai suprantama pagal šio įstatymo 7 straipsnį (8 straipsnio 1 dalis). Pripažinus, kad abiejuose įstatymuose vartojamos sąvokos yra tapačios, nuomos sutartį būtų galima pripažinti paslaugų teikimo sutartimi.

- 15 Nors platus atlygintinio prekių tiekimo sutarčių ir atlygintinio paslaugų teikimo sutarčių aiškinimas, analogiškai kaip ir pagal Prekių ir paslaugų įstatymą, leistų į 2013 m. Įstatymo taikymo sritį įtraukti daugumą prekiautojų sudaromų sutarčių, įskaitant nuomos sutartis, ir atitiktų Direktyvos 2011/7 3 konstatuojamojoje dalyje nurodytą teisės aktų leidėjo tikslą, šiai pozicijai nėra visuotinai pritariama. Pirmiausia teigiama, kad iš esmės skiriasi civilinės teisės, kaip privatinės teisės srities, ir mokesčių teisės, kaip viešosios teisės srities, sąvokos. Taigi bent menkiausias dviejose skirtingose teisės sistemose vartojamų tų pačių sąvokų sutapatinimas galėtų lemti nepageidaujamus rezultatus, visų pirma susijusius su konkrečių teisės institutų supratimo vienodumu ir atitinkamai vienodu teisės taikymu. Be to, kalbama apie mokesčių teisės savarankiškumą privatinės teisės atžvilgiu, ir atitinkamai mokesčių teisės sąvokų savarankiškumą. Šie skirtumai yra tokie dideli, kad, pvz., teisinis sandoris, kuris pagal civilinę teisę būtų laikomas negaliojančiu dėl atitinkamo formos trūkumo, gali būti laikomas prekių tiekimu pagal mokesčių teisę, ir atitinkamai lemti mokesstinės prievolės atsiradimą.
- 16 Atrodo, kad Direktyvos 2011/7 2 konstatuojamoji dalis neleidžia sutarčių, kurių dalykas yra atlygintinas daiktų perdavimas laikinai naudotis (aiškinamas pagal Sąjungos teisės aktų leidėjo ketinimus) priskirti komerciniams sandoriams, kaip jie suprantami pagal 2013 m. Įstatymo 4 straipsnio 1 punktą. Minėtoje konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad ekonominės veiklos vykdytojai vidaus rinkoje daugiausiai tiekia prekes ir teikia paslaugas kitiems ekonominės veiklos vykdytojams ir viešosios valdžios institucijoms atidedami mokėjimą – tiekėjas suteikia savo klientui laiko apmokėti sąskaitą faktūrą (pagal šalių susitarimą, kaip nurodyta tiekėjo sąskaitoje faktūroje, arba kaip nustatyta teisės aktuose). Nuomos sutarčių atveju nėra jokio sutartį apibūdinančio tiekimo ir mokėjimo atidėjimo, nes pagal sutartį teikiama paslauga yra sudėtinio pobūdžio (apima vienkartinę paslaugą, kai yra perduodamas nuomos objektas ir visų pirma tęstinį paslaugų teikimą, kai nuomininkas arba naudotojas naudojasi nuomos arba panaudos objektu), o piniginis mokėjimas yra terminuotas (apie tai bus kalbama toliau) ir mokamas iš pradžių (iš anksto) arba (vėliau) pasibaigus numatytiems atsiskaitymo laikotarpiais.
- 17 Atrodo, kad ir Direktyvos 2011/7 11 konstatuojamoji dalis neleidžia nuomos sutarčių kvalifikuoti kaip komercinių sandorių. Šioje konstatuojamojoje dalyje dar nurodyta, kad prekių tiekimas ir paslaugų teikimas už atlygį, kuriems taikoma ši direktyva, taip pat turėtų apimti viešųjų darbų, statybos ir civilinės inžinerijos darbų planavimą ir vykdymą. Tai reiškia, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas pripažino, jog gali kilti abejonių, ar viešųjų darbų, statybos ir civilinės inžinerijos

darbų planavimas ir vykdymas yra prekių tiekimas arba paslaugų teikimas. Be to, šios paslaugos turi daug daugiau bendro su paslaugų teikimu nei su paslauga, kurią sudaro daiktų perdavimas laikinai naudotis. Taigi galima daryti prielaidą, kad jeigu sutartis, pagal kurias daiktai perduodami laikinai atlygintinai naudoti, buvo ketinta įtraukti į Direktyvą 2011/7, siekiant išvengti aiškinimo abejonių tai būtų buvę nurodyta direktyvos konstatuojamosiose dalyse.

- 18 *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) kartą jau yra nagrinėjęs tokią aiškinimo problemą. 2015 m. rugpjūčio 6 d. sprendimo, priimto remiantis anksčiau galiojusio *Ustawa z dnia 12 czerwca 2003 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych* (2003 m. birželio 12 d. Įstatymas dėl mokėjimo terminų komerciniuose sandoriuose) (Dz.U. Nr. 139, 1323 pozicija) 2 straipsniu, kuriame komercinis sandoris buvo apibrėžiamas panašiai kaip ir 2013 m. Įstatymo 4 straipsnio 1 punkte, motyvuojamojoje dalyje *Sąd Najwyższy* nurodė, kad „darant prielaidą, kad įstatymu siekiama užtikrinti plačią kreditoriaus apsaugą, paslaugų teikimo sutarčių sąvoka apima ir sutartis dėl laikino daiktų naudojimo, pvz., nuomos sutartis, kurios, vertinant siaurai, nėra paslaugų teikimo sutartys“.
- 19 Taigi aiškinant sąvoką „komercinis sandoris“ pažodžiui ir sistemiškai, darytina išvada, kad į jos taikymo sritį nepatenka nuomos ir panaudos sutartys, nes tai nėra sutartys, lemiančios prekių tiekimą ar paslaugų teikimą už atlygį. Vadovaujantis funkcinio aiškinimu, Direktyva 2011/7 ir 2013 m. Įstatymas turėtų apimti ir šias sutartis, nes verčiantis verslu (vykdant komercinę veiklą) jų sudaroma daug, o nuomotojams šios sutartys neretai yra pagrindinė ekonominė veikla ir pagrindinis pajamų šaltinis, taigi vėlavimas sumokėti nuomos mokestį turi neigiamą poveikį likvidumui ir apsunkina finansinį įmonių valdymą. Būtinybė išvengti tokių pasekmių buvo nurodyta Direktyvos 2011/7 3 konstatuojamojoje dalyje.
- 20 Kalbant apie antrąją prejudicinę klausimą pažymėtina, kad Direktyvos 2011/7 5 straipsnis buvo beveik pažodžiui perkeltas į Lenkijos teisinę sistemą 2013 m. Įstatymo 10 straipsnio 3 dalimi ir 11 straipsnio 1 dalimi bei 2 dalies 2 punktu. Terminologijos skirtumai susiję su tuo, kad direktyvoje vartojama susitarimo dėl mokėjimo grafikų sąvoka (lenkų k. „uzgodnienie harmonogramu płatności w ratach“), o Lenkijos įstatyme – „ustalenie harmonogramu spełnienia świadczenia pieniężnego w częściach“ (piniginės išmokos mokėjimo grafiko nustatymas). Nurodyti terminologijos skirtumai vis dėlto neleidžia teigti, kad Lenkijos teisės aktų leidėjas ketino 11 straipsnio 1 dalies nuostatos dispoziciją padaryti platesnę arba siauresnę nei Sąjungos teisės aktų leidėjas direktyvos 5 straipsnio pirmame sakinyje. Lenkijos civilinėje teisėje vienas iš svarbiausių mokėjimų, kaip prievolių dalyko, skirstymo būdų yra skirstymas į vienkartinius, periodinius ir tęstinius mokėjimus. Kadangi trečioji – tęstinių mokėjimų grupė – šioje byloje neturi reikšmės, svarbu nustatyti *criterium divisionis*, kuriuo remiantis mokėjimai yra skirstomi į vienkartinius ir periodinius. Bendrai pripažįstama, kad vienkartiniais mokėjimams būdinga tai, kad, siekiant apibrėžti elgesio, kuris yra privalomas skolininkui, turinį ir mastą nebūtina remtis laiko veiksmu. Žinoma, kaip ir kiekvienam žmogaus veiksmui, vienkartiniam mokėjimui atlikti reikia daugiau ar mažiau laiko, bet šis elementas neturi įtakos mokėjimo turiniui ir dydžiui. Siekiant

apibrėžti periodinių mokėjimų turinį ir mastą, yra būtinas laiko elementas. Tai yra cikliškai pasikartojantys veiksmai, atliekami iš anksto apibrėžtais laikotarpiais. Paprastai jie grindžiami periodiniu piniginių mokėjimų arba juos pakeičiančių veiksmų atlikimu. Laiko veiksnys lemia ne tik mokėjimo turinį, bet ir bendrą jo dydį: kuo ilgiau trunka tokio pobūdžio prievolinių santykių, tuo daugiau mokėjimų kreditorius turi gauti iš skolininko. Ši savybė skiria periodinius mokėjimus nuo vienkartinių mokėjimų, mokamų dalimis, kai vienkartinis mokėjimas išskirstomas dalimis. Tokiu atveju mokėjimo dydis iš karto apibrėžiamas iš anksto, nesiremiant laiko elementu. Nepaisant to, į kiek dalių bus išskirstytas mokėjimas ir kokiam laikui, jo dydis nepasikeis. Periodinis mokėjimas nepraranda savo pobūdžio ir nėra laikomas vienkartinio vieno todėl, kad prievolė priimta apibrėžtam laikui. Be to, neatsižvelgiant į tai, ar nuomos sutartis buvo sudaryta neterminuotai, ar terminuotai, periodiškai mokamas nuomos mokestis už tolesnius laikotarpius laikomas periodiniu mokėjimu.

- 21 Atsižvelgiant į tai, dėl tokio 2013 m. Įstatymo 11 straipsnio 1 dalies ir Direktyvos 2011/7 5 straipsnio pirmo sakinio aiškinimo gali tekti pripažinti, kad šios nuostatos yra susijusios tik su tais atvejais, kai prekių tiekėjo ar paslaugų teikėjo mokėjimas buvo vienkartinis, bet šalys nustatė (susitarė), kad jis bus mokamas dalimis. Vis dėlto toks aiškinimas reikštų, kad kreditorius negali įgyti reikalavimo mokėti palūkanų, apie kurias kalbama 2013 m. Įstatymo 7 straipsnio 1 dalyje, siejant ją su 11 straipsnio 2 dalies 1 punktu, ir reikalavimo sumokėti 40 EUR sumos atitikmenį zlotais, apie kurį kalbama 2013 m. Įstatymo 10 straipsnio 1 ir 3 dalyse, siejant jas su 11 straipsnio 2 dalies 2 punktu (o direktyvos atveju – jos 3 straipsnio 1 dalyje ir 6 straipsnio 1 dalyje, siejant su 5 straipsnio antru sakiniu), jeigu skolininkas vėluotų mokėti nuomos mokestį už kitus atsiskaitymo laikotarpius. Pripažinus tokio minėtų 2013 m. Įstatymo nuostatų ir Direktyvos 2011/7 aiškinimo pagrįstumą galėtų būti argumentuojama, kad ši direktyva ir Lenkijos įstatymas neapima sutarčių, kurias apibūdinanti paslauga yra atlygintinis daiktų perdavimas laikinai naudotis (pvz., nuomos sutarčių), t. y. kad šios sutartys nėra komerciniai sandoriai, kaip tai suprantama pagal abu nurodytus teisės aktus.
- 22 Visgi reikėtų pažymėti, kad pirmesniame punkte pateiktas aiškinimas gali sukelti pasekmes, kurios būtų nesuderinamos su Direktyvos 2011/7 tikslais. Tai reikštų, kad kreditoriai netektų teisės į palūkanas pagal direktyvoje nustatytas sąlygas ir išieškojimo išlaidų kompensacijos taip pat ir tuo atveju, kai sandoris, kuris neabejotinai būtų komercinis sandoris, būtų sudarytas terminuotai arba neterminuotai (pvz., neterminuotam laikui sudaryta buhalterinių paslaugų teikimo sutartis, numatant mokėti užmokestį už mėnesinius atsiskaitymo laikotarpius).